

Livstycken

Monika Englund ställer ut på Sundsvalls museum

Det finns en kronologisk ordning i utställningen *Livstycken* som nu visas på Sundsvalls museum, men bilderna är många och det går fort att tappa bort sig i denna svartvita färglabyrint. Till en början känns det rörigt, svårt att följa numreringen av verken i listan. Läger den åt sidan och låter i stället bilderna få ta mig runt, väcka nyfikenhet för vad som finns efter nästa öppning, bakom nästa vägg. En spännande vandring genom nya rum, nya motiv och ny färgsättning. Varje del i den här labyrinten blir ett stycke av konstnärens liv. Med början när hon som barn fick sin första kamera, vidare genom tid av kärlek, barnafödande, relationen till föräldrarna och slutligen även förlust, död. Varje stycke har fått sin egen bakgrundsfärg, noggrant utvald av henne själv.

I rummet med turkosa väggar finns en fotodokumentär som visar födelsen av ett barn, en mängd bilder som inte utelämnar många detaljer av en förlossning. Ett vågat projekt på 70-talet, som fick stor uppmärksamhet här i Sverige.

Monica Englund har också uppmärksamats utomlands, i bland annat Mexiko och USA, för sina makrofoton av växter. Det är lätt att hänföras av dessa närbilder som här i utställningen har namnet *Persefonetid*. Foton tagna så nära att ytterligare ett steg till och man hamnar rakt in i växternas mikrokosmos. Motiven slående lika människokroppen. En lugn sensuell erotisk laddning blir tydlig och de mindre bilderna, gjorda med den mödosamma tekniken gummitryck, är intimt förföriska. Trots skönheten här är det ett av de andra rummen som lockar mer.

I delen *Adtendere* (sträcka sig mot) finns plötsligt en kraft som överraskar. Bilderna övergår också på något obegripligt sätt till måleriskt fotografi. Utlämnande och utforskande arbetar Monica Englund med relationen far-dotter. Hon har handgripligen bearbetat 13 fotografier av pappan. Nerstoppade i burkar med olika mycket vatten låter hon honom tona bort mer och mer för att till slut, på de sista bilderna, försvinna helt och bli endast struktur på papper. Hon låter honom sedan återuppstå i *Fader*. I stort format i färg kommer han tillbaka, med en rosa blomma täckande ena ögat och ytterligare en blomma som ser ut att vara på väg in i örat.

Ett av verken sticker ut lite från de andra, *Dotter x 2*. Ett lysande självporträtt i färg där hon täcker ena halvan av sitt ansikte med ett utklippt fotografi, ett halvt ansikte av sig själv som liten. Det blir ett slags collage live. Det nya ansiktet som skapas har en stark laddning av den tid som rymmer Monica Englunds liv från barn till vuxen. Den här bilden fascinerar eftersom jag också vid första anblick uppfattar den som en glad bild. Det finns ett leende där. I samma ögonblick jag hinner tänka det så finns inte leendet där längre, eller gör det? Omöjligt att säkert avgöra.

Rummet längst in i utställningen har fått ge plats åt ett nytt stycke i konstnärens liv, det som fortsätter efter att hon förlorat sin livskamrat. Hon gjorde sitt första collage som ung, uttråkad på en historiektion i skolan och tekniken har dykt upp då och då i hennes arbete under åren. Nu har hon återvänt helt till collaget, klippa, klistra, måla. Fotografiet finns med som delar i de färgrika verken och Monica Englund hanterar färgen med samma självsäkerhet som det svartvita. Bildsviten *Mina Madrigaler, visiter i okända rum* består av 25 små bilder. De rymmer vart och ett, i det lilla, en stor berättelse som är

VOLYM

lekfullt sammansatt. Men det är en allvarsam lek, som barnets då det försöker förstå den verklighet det befinner sig i.

Text och foto: Ann-Kristin Källström

Volym 2018-02-13